

Subject: Manipuri (111)

Class: XII

Session: 2024-25

Marking Scheme

Time: 3 Hrs.

Total Marks: 80

		ાંગા-ા (SECTION-A) ાં (READING)	
Instructions for Q. Nos. 1, 2 & 3		<p>સેન્ સંજ ગાર્મિંદ ગાર્મિંડ ટાણાં કુલો ટેંદ ગોલ્લાસ ગાર્મિં પોનાશકારી॥</p> <p>સેન્ગ્રેણાં ગાર્મિંદ ગોલ્લાસલોંય ટાણ કુલો બેચ ટાણાં પુલા હૈણાં</p> <p>સેન્ગ્રેણાંયાંલોંય ગાર્મિં પોનાશકારી॥ જાણાંનાં કુલો સેન જાણાં</p> <p>ગોલ્લાસસું રંગાંટોં કુલ્લાં ગાર્મિંદળ કુલ્લાં ગાર્મિંદળ કુલ્લાં</p>	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Mark Distribution
1	(I)	C) કુલ્લાંનાં જાણાં॥	1
	(II)	B) પોનાશાં પુલાંનાં ટેંદ પુલાં કુલ્લાં ટાણ કુલ્લાં હૈણાં	1
	(III)	D) કુલ્લાંનાં ગાર્મિં લોટીએનાં પુલાં-પુલાં હોંગારી॥	1
	(IV)	C) જાણાંનાં ટાણ લાંબાં ગાર્મિં પુલાં કુલ્લાં હૈણાં	1
	(V)	A) કુલ્લાં-કુલ્લાં લોં જાણાં	1
2	(I)	D) એંધારીટા સેષાંગ જોંથ કુલ્લાં હૈણાં	1
	(II)	A) માસો, રો. પોણાંનાં ટાણાં કુલ્લાં કુલ્લાં હૈણાં	1
	(III)	C) પોણાંનાં, પોણાંનાં, કાંગાંનાં કુલ્લાં કુલ્લાં હૈણાં	1
	(IV)	B) પોણાંનાં, પોણાંનાં, કુલ્લાં કુલ્લાં હૈણાં	1
	(V)	A) પોણાંનાં, પોણાંનાં, કુલ્લાં કુલ્લાં હૈણાં	1
3	(I)	(C) કુલ્લાં હૈણાં, કુલ્લાં હૈણાં કુલ્લાં હૈણાં	1
	(II)	B) કુલ્લાં-ગેનાંનાં માંદો	1

		of Marks
13	କୁର୍ରାିଏ ହୋଇଲୁ କେବେ କୀତି ?	1
Instructions for Q. No. 14	ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇ ଦେଇ ଅକୁଳିପି ଯଥାହ ହୈଥାଏ ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି । ଜାଣିନାହାଏ ହେଲାଏ କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
14	କୁର୍ରାିଏ ହୋଇଲୁ କେବେ କୀତି ?	1
Instructions for Q. No. 15	ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇ ଦେଇ ଅକୁଳିପି ଯଥାହ ହୈଥାଏ ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି । ଜାଣିନାହାଏ ହେଲାଏ କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
15	କୁର୍ରାିଏ ହୋଇଲୁ କେବେ ?	1
Instructions for Q. No. 16	ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇ ଦେଇ ଅକୁଳିପି ଯଥାହ ହୈଥାଏ ଶେଷୀଯାଏ ଗାଁମରିଛ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି । ଜାଣିନାହାଏ ହେଲାଏ କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି କେବେ କୀତି ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
16	କୁର୍ରାିଏ ହୋଇଲୁ କେବେ ?	1
Instructions for Q. No. 17	ପ୍ରମାଣିତ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
17	D) କୁର୍ରାିଏ ?	1
Instructions for Q. No. 18	ପ୍ରମାଣିତ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
18	B) କୁର୍ରାିଏ ?	1
Instructions for Q. No. 19	ପ୍ରମାଣିତ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
19	C) କୁର୍ରାିଏ ?	1
Instructions for Q. No. 20	ପ୍ରମାଣିତ ଗୋକୁଳାମ୍ବନୀପି ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଲାମରିଛି ।	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution

		of Marks
20	B) ਪਾਸਾਂ॥	1
Instructions for Q. No. 21	ਜੋਖਾਰ ਸੇਵਾਮਿਥ ਹਕਾਰ ਜੋਖਾਰ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਜੁਲਸ ਗੁਰਿਤ ਕੇਵਾਰ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਜਾਰੀਤੀਪਾਰੀ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
. 21	A) ਨਾਈਕਟਾਂ॥	1
Instructions for Q. No. 22	ਅਸਥਾਰ ਗੋਲੋਕੂਸ ਸਰਟਾਂ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਨਾਈਕਾਨਿਤਾਰੀ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
. 22	D) ਹੋਵੋਂ॥	1
Instructions for Q. No. 23	ਹੋਵੋਂ ਸਰਟਾਂ ਗੋਲੋਕੂਸ ਗੁਰਿਤ ਆਰੀਤਾਰੀ॥ ਸੇਵਾਮਿਥਗੁਰੀਥ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਜੁਲਸ ਟੌਜ ਸੰਵਿਤੀਤਲੀਥ ਲਾਗੀ ਰਾਹਿਤਾਂ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਹੋਵਾਂ ਇਹੁਂਕਹੇ ਜੋਖਾਰੀ॥	
23	(I) ਪਾਂਛਦਾਂਗੀ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (II) ਪਾਂਛਗਮਣ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (III) ਏਕਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (IV) ਗੁਲਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (V) ਗੁਲਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (VI) ਨਾਈਕਮਦਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (VII) ਗਮਣ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥	1+1+1+1+1=5
Instructions for Q. No. 24	ਹੋਵੋਂ ਸਰਟਾਂ ਗੋਲੋਕੂਸ ਗੁਰਿਤ ਆਰੀਤਾਰੀ॥ ਸੇਵਾਮਿਥਗੁਰੀਥ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਜੁਲਸ ਟੌਜ ਸੰਵਿਤੀਤਲੀਥ ਲਾਗੀ ਰਾਹਿਤਾਂ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਹੋਵਾਂ ਇਹੁਂਕਹੇ ਜੋਖਾਰੀ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
24	(I) ਏਕਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (II) ਪਾਂਛਦਾਂਗੀ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (III) ਪਾਂਛਗਮਣ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (IV) ਏਕਾਂਕ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (V) ਪਾਂਛਗਮਣ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (VI) ਪਾਂਛਦਾਂਗੀ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥ (VII) ਪਾਂਛਗਮਣ ਇਹੁਂਕਹੇ ਦਾਂ॥	1+1+1+1+1=5
Instructions for Q. No. 25	ਅਗੋਸਤ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਸਰਟਾਂ ਗੋਲੋਕੂਸ ਗੁਰਿਤੀਪਾਰੀ॥ ਪਾਨਾਰ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਸ੍ਰੇ਷਼ਟ ਗਲੇ ਜੋਖਾਰੀ ਕੇਵਾਰ ਪ੍ਰਕਲਿਪ ਗੁਰਿਤੀਪਾਰੀ॥ ਹਾਹਿਆਂ ਸੇਵਾ ਲਾਈਕ ਜੋਖਾਰੀ ਕੇਵਾਰ	

		॥ (ਇੱਕ) ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
25	(I)	<p>ਪਾਮੈ - ਹੋਵੇ ਦੁਆਰੀ</p> <p>ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ - ਜੰਦੇਸ਼ <u>ਗੁਰੀਓਦਾਹੇਨਾਲੁ</u> ਜੰਧਨ</p> <p>ਅਧੇਸ਼: - ਰੰਗਟੇ ਟੈਚਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਕੁਟਚ ਧਨਤ ਮਠੀਏਨਾਲੇਹ ਪ੍ਰੰਤ ਧਨਤਾਂਿ ਨਾਮਨਾਲੇਨਾਲੀਂ ਝਾਡੁਕੇਨਾ ਫੇਲਿਂਦੀਂ ਭੰਗੀਂ ਦੁਆਰੀਓਧਨਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦੁਨੀਂ ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਵੇਂ ਦੁਆਰੀ ਪੈਨਜੀਂ ਨਾਉਣੈਣਾ ਸ਼ਾਖ ਸੁਣਚ ਨਾਚਨੀ ਨੇਨਾਲੇਨਾਲੀਂ</p>	2+3=5
	(II)	<p>ਪਾਮੈ - ਹੋਵੀ ਪੇਨੋਨਾਲੇਤ ਹੋਵੇਂ ਨਾਲ ਟੇਟ</p> <p>ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ - ਹੋਨੇਮੈਂਤ ਹੋਨੇਮੈਂਤ ਰੀਏਨੀਏਨੀ ਜੰਤੀ</p> <p>ਅਧੇਸ਼: - ਜਾਸ਼ਨੀਏਨ ਹੈਲੇ ਇੰਡੀਨਾਲੇ ਟੇਅਨੀਓਧਨਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦੁਨੀਂ ਦੇਹੈਨਾਲੇ ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦੀਂ ਗੋਵਚ ਘਾਟਚ ਜੁਲਚ ਹੋਨੇਮੈਂਤ ਹੋਨੇਮੈਂਤ ਰੈਣਸ਼ਨੀਏਨ ਹੋਵੇਂ ਨਾਨਾਲੀਂ</p>	
Instructions for Q. No. 26		ਧਨਤਾਂਿ ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ ਗੋਲੈਨੂਸ ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥ ਸੇਵੀਨੀਧਨਾਂਿ ਗੋਲੈਨੂਸ ਜਾਣਦੀ , ਸੁਣਦ ਨਾਹਿਦੀ ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
26	(I)	ਹੋਵੇ ਦੁਆਰੀਓਦਾਹ ਹੀਏ ਜਾਹਦਾਨਾਰ ਧਨਤੀਂ ਇੱਛਚ ਇੰ ਨੇ ॥ ਹੋਨੇਨਾਲ ਧਨਤੀਂ ਨਾਲ ਧਨਤੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀਂ ਸੁਣਦ ਨਾਨਾਲੀਂ	2X3=6
	(II)	ਧਨਤ ਧਨਤੀਂ ਨਾਸ਼ਨੀਏਨ ਹੋਵੇਂ ਨਾਨਾਲੀਂ ਧਨਤੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀਂ ਹੋਨੇਨਾਲੀਂ ਹੋਨੇਨਾਲੀਂ ਧਨਤੀਂ ਨਾਨਾਲੀਂ ਧਨਤੀਂ ਨਾਨਾਲੀਂ ਧਨਤੀਂ ਨਾਨਾਲੀਂ ਧਨਤੀਂ ਨਾਨਾਲੀਂ	
	(III)	ਨੀਂਦ ਨਾਲੇਕਾਨ ਨਕ ਟੇਨਾਨੀਏਨ ਧਨਤੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀਂ : ੧) ਨਾਨਾਲੀਂ ਹੀਏ ਧਨਤੀਂ ੨) ਨੀਂਦ ਨੀਂਦ	
Instructions for Q. No. 27		ਸੇਵੀਨੀਧਨਾਂਿ ਗੋਲੈਨੂਸ ਜੇਸਦ ਜਾਣਦੀ ਨਾਹਿਦੀ ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
27		‘ਧੇਮੀਟੀਏ ਧੇਏ ਨਾਨਾਲੀਂ’ ਨੇਨਾਲ ਟੇਨਾਨੀਏਨੀ ਸੇਵਾ ਨੇਮਾਰੀਏ ਨਾਨੀਤਦੀ ॥	1
Instructions for Q. No. 28		ਧਨਤਾਂਿ ਧਨਤਾਂਿ ਸ਼ਹੀਦ ਗੋਲੈਨੂਸ ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥ ਧਨਤ ਧਨਤੀਂ ਸੇਵਾ ਨੇਮਾਰੀਏ ਨਾਮੈ ਜੇਸਾਨ ਕੇਵਾਨ ਧਨਤੀਂ ਧਨਤੀਂ ਸ਼ਹੀਦ ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥ ਹੋਨੀਏਨ ਸੇਵਾ ਨਾਉਣੈਣਾ ਜੇਸਾਨ ਕੇਵਾਨ 2 (ਧਨ) ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥ ਧਨੋਨੋਨੀਏ ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ਕੇਵਾਨ 1 (ਧਨ) ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
28	(I)	<p>ਪਾਮੈ - ਹੋਵੇ ਵਿਚ</p> <p>ਗਾਰੀਤੀਅਣਦੀ ਸ਼ਹੀਦ - ਹੋਨੇਮੈਂਤ ਸੇਵਚ ਜੰਧਨ</p>	2+2+1= 5

